

CAMİ, KADIN VE AİLE*

Kur'an-ı Kerim'e göre, Hz. Âdem ile Hz. Havva biri diğerinden değil her ikisi de aynı özden, topraktan yaratılmıştır. Biri diğeri için değil her ikisi de yeryüzünü birlikte imar etsinler diye var edilmiştir. İki birlikte Allah'ın hitabına muhatap olmuştur. İki birlikte şeytana kanmıştır. Biri diğerini aldatmamıştır. İki birlikte aldanmıştır. İki birlikte pişman olup tövbe etmiş, dünyadaki sorumluluğu da yine birlikte üstlenmiştir. İki de halife olarak gönderilmiştir.

Kadın ve erkek, iman, ibadet ve ahlakta birbirinin velisidir; birlikte marufu emretmede, birlikte münkeri nehyetmede birbirinin dostudur. İnsanlık değeri ve onuru açısından birbirine eşit ve eş değerdir. Sevgili Peygamberimizin (sas) ifadesiyle kadın ve erkek, "bir bütünün iki eşit yarısıdır".

Ahlâkı Kur'an olan Resûl-i Ekrem (sas)'in kadınla ilgili söz ve uygulamalarına bakıldığında, insan olarak kadını erkekten farklı görmeyen, düşünce ve görüşlerini anlamlı ve değerli bulan, sosyal, dinî ve ilmî platformlarda daima ona yer veren ve söz hakkı tanıyan bir yaklaşım sergilediği görülecektir. Hz. Peygamber (sas), ailesinden olsun ya da olmasın tüm kadınlara karşı böyle bir tutum sergilemiş, onları dinlemiş, kadınların sorunlarına çözüm bulmaya çalışmıştır. Kadınların sosyal hayata katılmalarının engellenmemesini, cami ve cemaat atmosferinden mahrum bırakılmamalarını, onların sözlü veya fiili olarak incitilmemesini, kısacası kadınlara Allah'ın verdiği değerin verilmesini istemiştir. Sevgili Peygamberimizin (sas) devrinde kadın, hayatın akışı içinde mescitte, cemaatte, ilimde, sanatta, ticarete kısacası toplum hayatında olması gereken her yerde var olmuştur. Hz. Peygamberin kadına rahmet ve adalet yüklü bu bakışı, aslında kadın konusundaki yerleşik algıları ve önyargıları tamamen yıkmaya yöneliktir. Onun sünnet-i seniyyesi bu konuda nasıl bir mesafe kat edilmesi gerektiğine dair mühim bir yol haritası olma özelliğine sahiptir.

İslam'ın kadın konulu öğretileri ile tarihte ve günümüz toplumlarında egemen olan düşünce, telakki ve uygulamalar arasında derin farklar bulunmaktadır. Kadın ile ilgili sorunlar, kadın hakkında oluşan yanlış düşünce ve telakkiler sadece doğu toplumlarının ya da İslâm toplumlarının sorunu olmayıp aynı zamanda bütün bir insanlığın problemidir. Zira kadın-erkek arasındaki biyolojik farklılığın toplumsal ve kültürel bir farklılığa dönüştürülmesi, bin yılların ötesinden günümüze intikal etmiş zamana ve değişime karşı en dayanıklı ideoloji olarak bugün de karşımızda durmaktadır.

Ne yazık ki tarih içinde Müslümanlar kadın konusunda bizzat Kur'an-ı Kerim'in çizdiği çerçeveyi dahi yakalayamamış, İslâm toplumlarında maalesef Kur'an öncesi kadın telakkileri hayatiyetini, üstelik İslâm görüntüsü altında sürdürebilmiştir. Kadim din ve kültürlerin Müslüman toplumlara tesiri, yerleşik kültür ve geleneklerin dine baskın çıkması, dinin ve dinî metinlerin yanlış anlaşılması ve yanlış yorumlanması yanında, ahlâkî zaaflar da bu tür düşüncelerin yaşayıp kökleşmesine zemin teşkil etmiştir.

Tarihsel süreç içerisinde dinimizin genel prensiplerine aykırı, yanlış, eksik, yerleşik kültür ve anlayışların etkisinde kadın aleyhtarlığına dönüştürülebilecek yorumlarda bulunduğu bir gerçektir. Özellikle kadının yaratılışına dair hurafeye varan düşünceler, kadına yönelik

zayıflık ve eksiklik söylemi, fitne ve fethanlık ithamı, kadını erkek üzerinden değerlendirmeye çalışmak ve bu mukayeselerde Allah ve Resûlü'nün nehyettiği, cinsiyetçilik denilebilecek bir söyleme yer vermek, bunun en bariz göstergesidir.

Bu anlayışın yansımasını cami ve kadın konusunda da görmek mümkündür. Halbuki kadını mabede kabul buyuran ve mihrapta eğiten Rabbimizdir. Kabetullah'ın temellerine kadın eli değmiştir. Hz. Hacer'in sa'yinin hürmetine zezem suyu ikram edilmiştir. Resûl-i Ekrem Efendimiz (sas), "Allah'ın kadın kullarını Allah'ın mescitlerinden alıkoymayın" buyurmuştur. Kadınlar Mescid-i Nebevi'de hem ilim halkalarında yer almışlar hem de vakit namazlarına, Cuma ve bayram namazlarına katılmışlardır. Hatta kadınların camiye, namaza çocuklarıyla birlikte geldikleri, çocuk ağlaması işitince de Sevgili Peygamberimizin (sas) namazı kısa tuttuğu hepimizin malumudur. Rahmet Elçisi (sas), mescidinden ne çocukları ne de anneleri uzak tutmuştur. Asr-ı saadette durum bu iken zaman içerisinde kadınlar ne yazık ki camiden ve cemaatten farklı gerekçelerle uzaklaştırılmışlardır.

Aslında kadınları camiden ve cemaatten uzaklaştırmak, onları ilim ve irfan meclisinden, toplumsal hayattan da uzaklaştırmaktır. Kadınları camiden ve cemaatten uzak tutmak, aileyi cehaletin kucağına, hurafe ve batıl inanışların kör kuyusuna terk etmektir. Çocukları ve gelecek nesilleri edepten, âdaptan, sohbetten, terbiyeden, sevgiden, bilgiden, birlikten, ibadetten, saftan, huzurdan, maneviyattan mahrum etmektir.

Bugün cami, kadın ve aile konusunda bizlere düşen, Resûl-i Ekrem'in Medine'de yeşerttiği ezeli hikmet ve mutlak hakikat ölçülerini esas almak ve insanlığa bu esasları takdim etmek olmalıdır. Öncelikle camilerdeki abdest ve ibadet mekânlarını kadınlara daha elverişli hale getirmektir. Camilerdeki kadın ve çocuk mekânlarını iyileştirmektir. Onları izbe mekânlardan, gömme katlardan kurtarmaktır. Onların camiye, cemaate katılımını sağlamaktır. Kadına emek vermek, aileye ve gelecek nesillere emek vermektir.

Bu vesileyle ülkemizin en ücra köşesindeki mihrap görevlimizden din hizmetlerinin her bir noktasında görev yapan din görevlilerimize kadar bütün din gönüllüsü kardeşlerimin "Camiler ve Din Görevlileri Haftası"nı can-ı gönülden tebrik ediyor; vefat edenlere rahmet, berhayat olanlara nice hayırlı hizmetleri afiyet içerisinde birlikte gerçekleştirebilmeyi Rabbimden niyaz ediyorum.

* Diyanet Aylık Dergi, sayı 274